

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-620870-I/09/MW/KJ

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 8 czerwca 2009 r.

**Pan
Ferdynand Rymarz
Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej**

ul. Wiejska 10
00 - 902 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący,

W przeddzień wyborów do Parlamentu Europejskiego otrzymałem skargę jednego z Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie organizowania lokali wyborczych w miejscach kultu religijnego, w tym w takich miejscach, jak kaplice.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego (Dz.U. Nr 25, poz. 219 z późn. zm.), jednostki organizacyjne sprawujące trwałe zarząd nieruchomości państwowych i komunalnych zobowiązane są udostępnić nieodpłatnie pomieszczenia na siedziby komisji wyborczych. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, na siedziby komisji wyborczych można również wyznaczyć pomieszczenia innych podmiotów niż wymienione w ust. 1, po uprzednim porozumieniu z zarządzającymi tymi pomieszczeniami. Przepis ten, co prawda, pozwala na wyznaczenie na siedzibę komisji wyborczej jakiegokolwiek pomieszczenia, jednak jego wskazanie powinno się odbyć przy zachowaniu poszanowania porządku prawnego, w tym przepisów konstytucyjnych.

Zgodnie z przepisem art. 25 ust. 3 Konstytucji RP stosunki między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi są kształtowane na zasadzie poszanowania ich autonomii oraz wzajemnej niezależności każdego w swoim zakresie, jak również współdziałania dla dobra człowieka i dobra wspólnego. Z kolei przepis art. 53 Konstytucji

RPO ustanawia zasadę wolności sumienia i wyznania (ust. 1), swobodę kultu religijnego (ust. 2) oraz zakaz ograniczania kogokolwiek w praktykach religijnych (ust. 6).

Utworzenie lokalu obwodowej komisji wyborczej niesie z sobą kilka wątpliwości. Po pierwsze, zgodnie z Ordynacją wyborczą do Parlamentu Europejskiego wyznaczenie lokalu wyborczego w miejscu innym niż wskazane w art. 30 ust. 1 tej ustawy powinno poprzedzać porozumienie z zarządzającymi tym pomieszczeniem. W przypadku miejsc kultu religijnego będą to odpowiednie władze kościelne. Zgoda tychże władz w takiej sytuacji nie może być domniemywana. Po drugie, wybory odbywają się w dniu wolnym od pracy, najczęściej w niedzielę - tak jak miało to miejsce w dniu 7 czerwca 2009 r. Niedziela, co oczywiste, jest szczególnym dniem dla osób wierzących, przeznaczonym na praktyki religijne właśnie w miejscach kultu, w tym w kaplicach. W tym kontekście wyznaczenie lokalu wyborczego w kaplicy ogranicza, czy wręcz wyklucza, gwarantowaną konstytucyjnie swobodę kultu religijnego. Z tych też powodów wyznaczenie miejsca kultu religijnego na siedzibę komisji wyborczej, nawet jeśli dokonane za zgodą odpowiednich władz kościelnych, wydaje się naruszać konstytucyjny zakaz ograniczania kogokolwiek w praktykach religijnych (art. 53 ust. 6 Konstytucji). Zapewnienie łatwego dostępu do lokalu wyborczego jest niezwykle istotnym prawnym obowiązkiem państwa, jednak działania te powinny być realizowane z poszanowaniem także innych norm i wartości konstytucyjnych.

Mając na względzie powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14 poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Przewodniczącego o przedstawienie stanowiska Państwowej Komisji Wyborczej w niniejszej sprawie.

Z wyrazami szacunku,

